

Omgevingsdienst Rivierenland
t.a.v. het dagelijks bestuur
Postbus 6267
4000 HG Tiel

Achterweg 2, 4001 MV Tiel
Postbus 6325, 4000 HH Tiel
Telefoon: (0344) 637 111
Telefax: (0344) 637 299
E-mail: gemeente@tiel.nl
Internet: www.tiel.nl

Tiel : 10 juni 2026
Kenmerk : 2580640
Onderwerp : Zienswijze ontwerpjaarstukken 2025 en ontwerpbegroting 2027 ODR.

Geacht bestuur,

Hartelijk dank voor de ontwerpjaarstukken 2025 en de ontwerpbegroting 2027 die wij van u mochten ontvangen. Deze documenten zijn behandeld in de raadsvergadering van 10 juni 2026. In deze brief geven wij u in een aantal punten onze zienswijze op deze documenten.

Ontwerpjaarstukken 2025

Algemeen beeld

In grote lijnen zijn wij tevreden over de wijze waarop ODR haar taken heeft uitgevoerd. Wij danken u voor de overzichtelijke en leesbare P&C-documenten, zoals de jaarstukken, waarin u ons hierover informeert. Tegelijkertijd leeft de vraag of, onder deze buitenlaag, de processen op orde zijn en of de dienstverlening ook daadwerkelijk zo wordt ervaren als de gemiddelde cijfers suggereren.

We lezen over hoog ziekteverzuim, hoge kosten voor inhuur, een stuwmeer aan verlofuren, hoge kosten omdat er bij verschillende mensen geen 'match' met ODR bleek te zijn. De hoge klanttevredenheid komt met name door milieu, maar u geeft ook aan dat de tevredenheid op andere taken lager is. De discussie over de robuustheid van ODR maakt het er niet rustiger op. Kortom, in de basis zijn we tevreden over de geleverde prestaties, maar zien wij aanleiding om samen met u nader te kijken of de interne organisatie en bedrijfsvoering deze prestaties ook duurzaam kunnen blijven dragen. De raad verzoekt het bestuur om genoemde signalen te vertalen naar concreet handelingsperspectief en, waar nodig, voorstellen te doen.

Resultaatbestemming

U geeft aan dat er in 2025 een positief resultaat is behaald van € 1.178.907. Uw voorstel is om:

1. Een bedrag van € 400.000 te storten in de nieuw op te richten bestemmingsreserve Robuustheid;
2. Het restant rekeningresultaat ter hoogte van € 778.907 uit te keren aan de deelnemers conform voorgestelde verdeling.

Het geven van een zienswijze op de jaarstukken van een gemeenschappelijke regeling is in principe niet de geëigende weg om budget toe te kennen voor het uitvoeren van een nieuw programma. Anderzijds begrijpen wij dat het omslachtig is, en er niet de tijd voor is, om voor het aanvragen van het nieuwe budget apart naar de raden te gaan met een voorstel om geld te

storten in een nieuw op te richten bestemmingsreserve Robuustheid. Echter, als gemeenteraad hebben we nu geen enkel inzicht in de inhoud en omvang van de benodigde financiering van deze programma's. Het is daarom moeilijk om in te stemmen zonder nadere toelichting op dit voorstel. U vraagt feitelijk om een 'carte blanche'. Wij stemmen daarom enkel in met uw voorstel op voorwaarde dat u ons zo spoedig mogelijk informeert - via de definitieve begroting - door te onderbouwen wat inhoudelijk nodig is om de programma's in te richten en uit te voeren en op basis van concrete offertes te laten zien welke financiële middelen hiervoor nodig zijn. Vanzelfsprekend vloeit een eventueel overschot op een later moment terug naar de deelnemende gemeenten.

Realistisch ramen

Enerzijds is het mooi dat er een overschot is en we geld terug ontvangen. Anderzijds is het niet ideaal om eerst geld te moeten bijleggen om het daarna gedeeltelijk weer terug te krijgen. In ambtelijke gesprekken heeft u aangegeven op voorhand graag realistischer te willen ramen (andere financieringssystematiek), maar dat u hiervoor niet de ruimte voelt omdat ODR hiermee een hogere druk op de gemeentelijke begrotingen legt.

Met deze zienswijze vragen wij u inzichtelijk te maken welke producten, productgroepen of opdrachten leiden tot een hogere realisatie in aantallen en uren, en hoe dit zich vertaalt naar de inkomstenkant. Uiteindelijk staan er ook leges tegenover het werk van ODR die ten goede komen aan de deelnemende gemeenten. Realistisch ramen legt dus in eerste instantie wel druk op de gemeentelijke begrotingen, maar de inkomsten komen uiteindelijk ook terug naar gemeenten. Het is ook aan u als opdrachtnemer om aan de voorkant goed te contracteren en met de gemeente als opdrachtgever dit gesprek goed en realistisch te voeren.

Inzet van AI

In de Jaarstukken 2025 staat dat in 2025 programma voor datagedreven werken en AI is gestart. In de rest van de jaarrekening lezen we niets over AI terug. Uit ambtelijke gesprekken blijkt ook dat er nog weinig centraal georganiseerd is op dit gebied door ODR. Dat is jammer, zeker omdat we in eerdere zienswijze hebben gevraagd om meer in te zetten op AI en hier ook concrete plannen op te maken. AI biedt ook mogelijkheden om de hoge werkdruk te verlagen en om de dienstverlening te verbeteren op die onderdelen die nog laag scoren. Onze indruk is dat er afgelopen jaar, met uitzondering van een paar losse projecten, geen voortgang is geweest op dit punt terwijl dat wel is toegezegd. We vragen u om hier meer werk van te gaan maken.

Ontwerpbegroting 2027

Samenwerking met raad

Met de start van deze bestuursperiode is een deel van de leden van de gemeenteraad nieuw gestart. Regionale samenwerking blijft voor ons van groot belang: alleen in een sterke regio kunnen we maatschappelijke opgaven effectief aanpakken en onze ambities voor inwoners en ondernemers waarmaken.

De recente verkiezingen hebben in veel raden nieuwe leden gebracht, voor wie het werken met gemeenschappelijke regelingen nieuw is. Dat vraagt extra aandacht voor heldere uitleg en een zorgvuldige informatieopbouw. Wij waarderen het dat veel GR'en hier al actief in ondersteunen via introducties en toelichtingen.

Wij benutten graag de ruimte die is gelaten voor nieuwe keuzes en gaan hierover graag met u in gesprek. Daarbij is het voor ons belangrijk om tijdig inzicht te krijgen in komende thema's, opgaven en besluitmomenten, zodat wij onze kaderstellende rol goed kunnen vervullen.

Bij grote of complexe onderwerpen vragen wij om waar mogelijk een trapsgewijze aanpak, met eerst een beeldvormende fase en later besluitvorming. Dit helpt alle raadsleden om onderwerpen zorgvuldig te begrijpen en te wegen.

Wij zien uit naar een constructieve voortzetting van de samenwerking en waarderen het meedenken over verdere versterking van informatievoorziening en betrokkenheid van de raden.

Taakstelling

De financiële situatie van gemeenten staat onder druk en vormt een aanzienlijke uitdaging. Het zogenoemde ravijnjaar 2028 komt in zicht, waarin gemeenten door een forse daling van rijksmiddelen structureel minder financiële ruimte krijgen. Ook is een volledige compensatie voor loon- en prijsstijgingen niet gegarandeerd.

Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden hebben gemeenten reeds ingrijpende ombuigingen doorgevoerd en zullen zij ook in 2027 verdere maatregelen moeten treffen. Gezamenlijk hebben we daarom ook gekeken naar de taken en middelen van verbonden partijen. Afgelopen jaar heeft u hier invulling aangegeven op basis van het kader dat de gemeenten u hebben meegegeven. Dit kader voorziet in een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere bijdrage vanaf 2028. Dit kader blijft dus van kracht voor het begrotingsjaar 2027.

U heeft uw ombuigingen om te komen tot een lagere gemeentelijke bijdrage verwerkt in de begroting 2027. Wij constateren dat de taakstelling is verwerkt in de begroting, maar er is weinig concreetheid aan gegeven. Daarnaast is de bijdrage via veel werkprogramma's verhoogd, waardoor besparingen onzichtbaar lijken te zijn geworden. Wij roepen u op om inzichtelijk te maken waar deze besparingen tot uiting komen.

Indexering

Wij constateren dat de toegepaste indexering in de ontwerpbegroting hoger is dan de ontwikkeling van de gemeentelijke inkomsten uit het Gemeentefonds voor 2027. Dit komt mede door de nieuwe financieringssystematiek voor gemeenten, waarin loon en prijsontwikkelingen niet meer automatisch meestijgen met de rijksuitgaven.

Wij begrijpen dat u vanwege het hoge aandeel personeelskosten en reeds lopende taakstellingen beperkte ruimte heeft om deze indexatie neerwaarts bij te stellen. Lagere indexatie betekent voor de GR – en dus ook voor ons – feitelijk het maken van keuzes in taken en serviceniveau. Maar voor meerdere gemeenten in de regio leidt de mismatch tussen gemeentelijke inkomsten en GR uitgaven tot financiële druk binnen de eigen begroting.

Wij respecteren de ambtelijk afgesproken indexeringsmethodiek voor 2027. Tegelijkertijd vragen wij om in 2026 samen een traject te starten voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige indexeringssystematiek voor 2028 en verder. Hierin willen wij gezamenlijk:

- de relatie tussen indexering, taakinhoud en serviceniveau bespreken;
- rekening houden met verschillen tussen GR'en;
- werken aan voorspelbaarheid voor zowel gemeenten als GR'en;
- afstemmen hoe wordt omgegaan met jaren waarin loon- en prijsontwikkeling hoger uitvalt dan de macro-economische ramingen.

Namens de gemeenteraad van Tiel,

De griffier,

de voorzitter,

L. de Lange

J. van Egmond